

اللغة البشتوية

پښتو ژبه

د نوى مسلمان لارښود اسلام څه شى دى؟

Syaikh Dr. Haitsam Sarhan

د كلك المسلمه الجديد، ما هو الإسلام؟
للشيخ د. هيثم سرحان

د توحيد قسمونه: 3

توحيد واى: الله پاک يو منل په هغه شیانو کې چه هغه پوري خاص وی کوم چه اړه لری د هغی د ربوبیت سره او الوهیت سره او نومونو او صفتونو سره.

توحيد په دری ډوله دی:

توحيد اسماء او صفات

توحيد اسماء او صفات ويل کيږي: الله منل په ځانگړی توگه سره خپلو هغه نومونو کې او صفتونو کې کوم چه پي ځان لپاره خاص کړی دی په خپل کتاب او يا د خپل رسول په ژبه باندی . چه ثابتوی به هغه نومونه او صفتونه چه ثابت کړی دی الله پاک خپل ځان لره پرته د معلولیت يا تحریف نه او پرته دکوم کیفیت او مثال بيانولو نه.

توحيد الوهیت

توحيد الوهیت ويل کيږي: عبادت صرف د الله کول. يا عبادتی عملونه صرف الله لپاره خاص کول.

توحيد ربوبیت

توحيد ربوبیت ويل کيږي: الله جل جلاله يو منل په خپلو کارونو کې. يا دا عقیده لرل چه الله پاک - په ځانگړی توگي سره. پیداکونکی بادشاه او پالونکی د مخلوق دی .

د دين درى درجى او مراتب دى

احسان

احسان ويل کيږي: د الله داسی عبادت کول لکه ته چه هغه وینی. او که ته هغه نه وینی نو هغه ښو تا وینی.

احسان يوه ستنه لری چه لاندی یی دوه مرتبې دی:

- 1 لیدلو په حال عبادت کول. یعنې: د الله داسی عبادت کول لکه ته چه هغه وینی.
- 2 د څارنې په حال عبادت کول. یعنې: او که ته الله نه وینی نو هغه خو تا وینی.

ایمان

ایمان ويل کيږي: په ژبه وینا او په زړه کی عقیده او په اندامونو او عناصرو دجسم عمل کولو ته وای .زباتیږی او کمیږی.

د ایمان ستنی 6

- 1 - په الله ایمان لرل.
- 2 - په پرښتو ایمان لرل.
- 3 - په اسمانی کتابونو ایمان لرل.
- 4 - په رسولانو ایمان لرل.
- 5 - په آخرت ایمان لرل.
- 6 - په تقدیر دخیږ او شر ایمان لرل.

اسلام

اسلام ويل کيږي: تسلیمول الله لره په یو والی باندی. او تابعداری کول دهغه په اطاعت کې. او دشړک او اهل شړک نه براءت کولو ته وای.

د اسلام ستنی 5

- 1-شهادت دوه کلمی.
- 2-لمونځ قایمول.
- 3-زکاة ورکول.
- 4-د رمضان میاشتې روژه نیول.
- 5-دالله دکور حج کول هغه چا لپاره چی د تگ توان لری.

حرام کړی شوی برخی 4

واره گناهونه

د لویو گناهونو لاندی گناهونه دی لوی گناهونه د بخیښنی په غوڅتلو سره له منځه ځي -معاف کيږی- او واره گناهونه په دوام سره لوی کيږی. نبی کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي: له کچنیو گناهنو زان وساتی. ځکه چی دا په سری راجمع کيږی تر دی چی هلاک یی کړی.

لوی گناهونه

هری هغی گناه ته وای چی ځانگړی سزا پری مرتب کيږی. لکه: جادو. د مور او پلار نافرمانی . سود. زنا. لواتت. دروغ ویل . شراب څښل. غلا. غیبت . دهغه نفس وژل چی الله تعالی حرام کړی دی پرته له حقه. یتیم مال خورل.

وروکی شړک

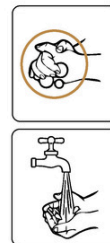
- د دین نه پری سوک نه وځي. له لویو گناهونو څخه لویه گناه ده.
- لکه داسی وینا کول: که ستا او د الله پکي خوښه وی.
- له الله پاک پرته په بل چا قسم کول.
- زان ښودانه په نیک کارونو باندی.
- شړکی تعویذونه کول.
- بد پالی نیول او نا امیدي کول.
- لاسونه او کونجکی څړول د ځان ساتلو یا دبد نظر د مخنیوی لپاره .

لوی شړک

ددین څخه د وتلو لاره ده. نه بخیښل کيږی څوک چی په دی باندی مړ شی. مشرک دالله پاک سره شړیک جوړوی او غیر الله رابلي -دحاجت په وقت کي- لک څنگه چی الله پاک ته بلنه ورکوی. یا د هغی څخه ویره لری . یا د هغه سره مینه لری له څنگه چی هغه د الله پاک سره مینه لری. یا هغه ته دعبادت یو ډول وقف کوی.

د اودس طریقه

په زړه سره به د اودس کولو نیت وکړي، بیا به "بسم الله" ووایي. بیا به خپل دواړه لاسونه ومینځي.

1

بیا به د خپل ټپي لاس په لپه کې اوبه راواخلي، او مضمضه به وکړي یعنې (په خوله کې به اوبه واچوي او خوله کې به یې تاو راتاو کړي) او بیا به له خولې نه اوبه وغورځوي بیا به استنشاق وکړي: یعنې (په پوزه باندې به اوبه راکش کړي) بیا به استنثار وکړي: یعنې (د چپ لاس په موټۍ او د تشهد په گوته به پوزه سوږ کړي).

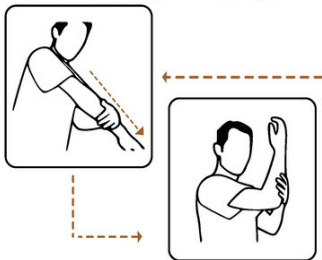
2

بیا به خپل مخ ووينځي "چې د وينستانو د عادي راختلو ځای څخه د ږيرې اوزنې تر پايه پورې په اوږدوالي سره اود دواړو غوږونو تر منځ عرضاً"

3

بیا به دواړه لاسونه د گوتو سرونو څخه تر ځنگلو پورې ومینځي، له خپل ټپي لاس څخه به شروع وکړي بیا به خپل چپ لاس ومینځي.

4

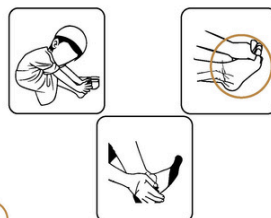
په مشروع مقدار باندې د زیاتو اوبو استعمالولو حکم؟

په اودس کې له ټاکلې اندازې څخه زیاتې اوبه استعمالول جایز نه دی لکه له دریو څلو څخه زیات د یو اندام مینځل، یا د ځنگل نه پورته د مټ څه برخه مینځل، یا د بښنګرو نه پورته د لینگو څه برخه مینځل او یا دا چې غاړه مسح کړي.

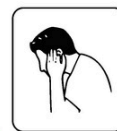
8

بیا به خپل دواړه پټي د دواړو بښنګرو سره ومینځي.

7

بیا به د غوږونو په سوږو کې خپلو دواړو گوتو سرونه دننه کړي او په موټۍ گوتو به د غوږو بهرنۍ برخه مسح کړي.

6

بیا به په خپل ټول سر مسح وکړي، دواړه لاسونه به د سر له مخې برخې څخه د سر تر شا پورې تېر کړي، بیا به یې د خپل سر مخې ته راوگرځوي.

5

- د اودس ماتوونکي شيان :

- 1- هغه څه چې د مخکې او وروسته عورت څخه خارج شي، لکه: واره یا غټ بول، او یا باد.
- 2- د عقل زایلې کېدل په خوب یا پې هوشۍ سره.
- 3- د اوښ غوښه خورل.

10

اوله اودس نه د فارغېدو وروسته دې :

"أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ واجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ" ووایي.

9

د تیمم طریقه.

تیمم :

تیمم د اوبو د پاکوالي بدیل دی کله چې پاکوالي په غړو کې د اوبو استعمال ناشوني وي، او یا اوبه لږې وي یا د اوبو د استعمالولو څخه د ضرر وېره لري، دې وخت کې په خاوره تیمم کول د اوبو ځای نیسي.

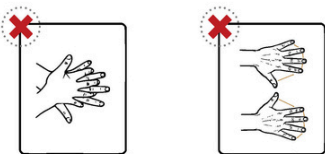
1

په زړه سره به د تیمم نیت وکړي، او بسم الله به ووایي، بیا به ځمکه په دواړو لاسونو یو ځل ووهي، او د دواړو لاسونو په دننه برخه به خپل مخ او د دواړو لاسونو شا مسح کړي.

2

د گوتو پراخول د ځمکې د وهلو په وخت کې مشروع نه دي، او نه د گوتو ځلالول (گوتې په یو بل کې ننباسل) شته په وخت د مسح کولو د لاسونو کې.

3

د واجب غسل طریقه

- د غسل واجبونکي شيان :

- 1- لومړۍ جنابت: او جنابت حاصلېږي په خارجیدلو د مني سره، که د کوروالي په وجه وي او که بله وجه، او که د سږي او ښځې عورت یو ځای کېدلو سره وي.
- 2- د حیض او د نفاس د وینې خارجېدل. 3- د شهادت پرته مرګ. 4- د کافر مسلمانېدل.

2

په زړه سره به د غسل نیت وکړي، او بسم الله به په پټه ووایي، بیا به په ټول بدن باندې اوبه واريوي او د ټولو ویځتانو (که گڼ وی او که رنگه وي) بیخونو ته اوبه ورسوي او خولې او پوزې ته به اوبه واچوي.

1

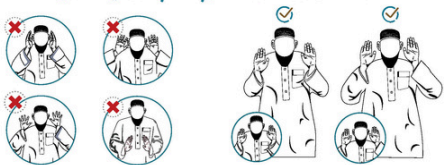
ترتیب کوونکی : دکتور هیثم سرحان، په مسجد نبوي کې مدرس، او په "معهد السنة" باندې نظارت کوونکی :

« mahadsunnah.com »

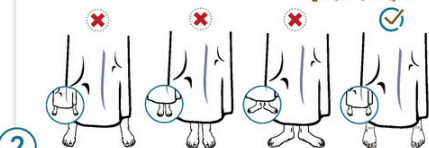
د چاپ کولو او نشر کولو او د توزیع کولو حقوق د هر چا لپاره شته - ژباړې لپاره پروتې لینک ووهی. یا بارکود راکاږی.

ژباړه: كله چې په ټولو شرطونو سره راتگ وكړ، بيا به "الله اكبر" ووايي، سره د لاسونو اوچتولو نه د غوږونو يا د اوږو برابر پورې چې كوتې به يې پېوسته شوي وي، او د دواړو لاسونو ورغوى به يې قبيلې لوري ته وي.

3

ژباړه: او د دواړو قدمونو ترمنځ به دومره فاصله راوړي څومره چې يې د اوږو ترمنځ فاصله ده، اوله دې څخه به نه زياتوي او نه به يې كموي، او قدمونه به بهر طرف نه دواړه برابر وي.

2

ژباړه: د امام او منفرد دواړو لپاره سترې ته لمونځ كول سنت طريقه ده، او د امام ستره د وروسته مقتديانو لپاره هم ستره ده.

1

ژباړه: بيا به بسم الله الرحمن الرحيم ووايي، او سورت فاتحه به ولولي، په صحيح ترتيب د ايتونو او كلماتو او حروفو او حركاتو سره.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٣﴾ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

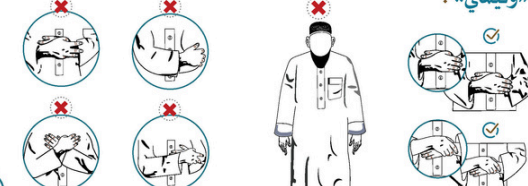
ژباړه: بيا مستحبه طريقه داده چې د اعوذ بالله نه به بغیرد قرآن کریم کوم اسان آیتونه وي ورته هغه دي تلاوت کړي، او بسم الله به يواځې په اول د سورت کي لولي.

5

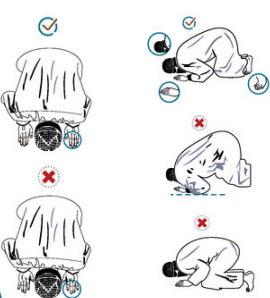
ژباړه: بيا ورته يواځې په لومړي ركعت كې "دعاء الاستفتاح" ويل مستحب دي. او غوره طريقه داده چې په ټولو ثابت شوو دعاگانو ووايي چې كله يوه او كله بله. لكه يوه دعا داده: سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ، وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ.

ژباړه: بيا به اعوذ بالله ووايي، په هغه الفاظو چې صحيح ثابت شوي، لكه چې وایې به "اعوذ بالله من الشيطان الرجيم".

ژباړه: بيا به "پخپله سينه" باندې د خپل بڼي لاس دننه حصه د چپ لاس په بهرنۍ حصه په مړوند او مټ باندې دې كېږدي او يا دې قبض كړي "وينسي".

4

7

ژباړه: بيا به راوچتيدلو سره سم چې لا درېدلې نه وي "سمع الله لمن حمده" ووايي، سره د لاسونو اوچتولو نه د غوږونو يا د اوږو برابر فوري.

ژباړه: پس كله چې برابر ودرېده "ربنا ولك الحمد" به ووايي، او مستحبه ده چې نور هغه اذكار پكې اضافه كړي كوم چې په حديثونو كې ثابت شوي.

ژباړه: او بيا به بغیرد دواړو لاسونو اوچتولو نه تكبير وكړي، او په اووه اندامونو به سجده وكړي، كوم چې تندي، د دواړو لاسونو دننه حصه، دواړه زنګونونه، او د پښو د گوټو دننه حصه ده ټول به هغه زمكه ولگوي.

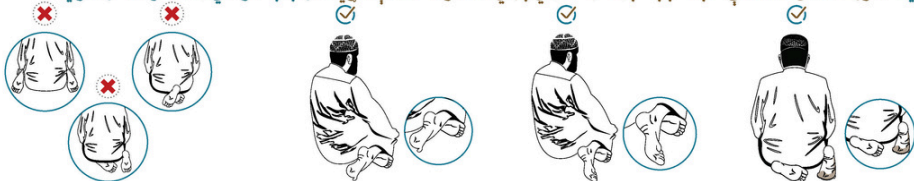
ژباړه: او جداوله به راوړي د څنگلو او د ځيقي او ورون ترمنځ، او د ورون او لښكو ترمنځ، او خپلې څنگلې به د ځمكې نه اوچت ساتي.

6

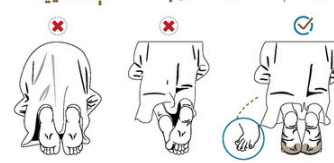
ژباړه: بيا به دواړه لاسونه اوچت كړي لكه څرنگه چې په لومړي تكبير كې او چت كړي و، او "الله اكبر" به ووايي، او ركوع به وكړي، او زنګونونو باندې به خپلې منګولې ولږوي، او خپلې څنگلې به نه راټولوي، او خپله ملا به د سر سره برابر كړي، او وجوبا «خامخا» به يوځل "سبحان ربّي العظيم" ووايي. او مستحبه ده چې هغه ډېر ځله ووايي او كومې نوري دعاگانې چې حديث كې راغلي دي.

ژباړه: بيا به تكبير وكړي او پخپله چپه پښه به وغوړوي او فري كې به نې. او بڼي پښه به ودروي او كوتې به يې قبلي ته كړي، او خپل دواړه لاسونه به د ورون په اخري حصه كېږدي، او وېه وایې "رب اغفر لي" دارنگه ناسته به په ټولو ناستو كې كوي، بغیرد دري ركعتي او څلور ركعتي لمونځ اخري قاعدې نه چې هغې كې به «تورك كوي»، تورك معنی داده چې خپله چپه پښه به د ښي پښي لينګو نه لاندې كړي «او چپ كوناتي به هغه زمكه ولگوي»

9

ژباړه: او بيا به "سبحان ربّي الأعلى" يوځل وجوبا «خامخا» وایې، او مستحبه ده چې كوم اذكار ثابت دي ډېر ځل يې ووايي، او هره دعا چې يې خوښه وي كولاي يې شي، خو غوره داده چې نبي كريم صلى الله عليه وسلم نه ثابت شوي دعاگانې ووايي.

8

10

ژباړه: او تشهد به ووايي، او بيا به ابراهيمي درود ووايي هغه داسې: «التحيات لله، والصلوات والطيبات، السلام عليك أيها النبي ورحمة الله وبركاته، السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين، أشهد أن لا إله إلا الله، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، اللهم صل على محمد وعلى آل محمد، كما صليت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم؛ إنك حميد مجيد، اللهم بارك على محمد وعلى آل محمد كما باركت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم؛ إنك حميد مجيد».

ژباړه: بيا به د څلورو شيانو نه پناه وغواړي، كومي جه فله لاندې دعاء كې دي: او وېه وایې: «اللهم إني أعوذ بك من عذاب جهنم، وأعوذ بك من عذاب القبر، وأعوذ بك من فتنة الدجال، وأعوذ بك من فتنة المحيا والممات»، او دعاء به وكړي په هغه چې ددې خوښه وي، او غوره داده چې هغه دعاگانې وكړي كومي جه حديثونو كې ثابت دي، سره د دې وينا نه: «اللهم أعني على ذكرك وشركك وحسن عبادتك».

ژباړه: بيا به دوه سلامه بڼي او چپ لوري ته واړوي، او وېه وایې «السلام عليكم ورحمة الله» او يواځې سر به بڼي او چپ لور ته گرځوي نه اوږي، او دارنگه سر ته به هم بره او ځخته طرف ته حركت نه وركوي، او نه به په لاسونو اشاره كوي.

«ترتیب کوونکی: دکتور هیثم سرحان، په مسجد نبوي کې مدرس، او په "معهد السنة" باندې اشراف کوونکی. : mahadsunnah.com»

ژباړه: د چاپ کولو او نشر کولو او د توزیع کولو حقوق د هر چا لپاره شته - د ژباړې لپاره پروتې لینک ووهی: sarhaan.com یا بارکود راکوډی.

1

احرام تړل

يعنې (د حج او عمري عبادت كې د داخلېدلو لپاره نيت كول)

كوم خلك چې په تياره كې د قضاء له لارې راځي دوى بايد ميقات ته نږدې بره اسمان كې احرام وتړي.

د شام او د مصر د خلكو ميقات (جحفه) ده 186 كلم .

د مدينې منورې د خلكو ميقات (ذوالحليفه) ده، 420 كلم .

د عراق د خلكو ميقات (ذات عرق دى، 98 كلم .

د نجد د خلكو ميقات (قرن منازل دى، 99 كلم .

د يمن د خلكو ميقات يللمم دى، 99 كلم

نهمه ورځ

5 په عرفات غونډۍ درېدل

او د نهمې ذوالحجې د ماسپڅين نه شروع كيږي د لسمې ذوالحجې تر سهار پوري
په عرفات كې په ماسپڅين او مازديكر لمونځ د ماسپڅين په وخت كې كوي او مسافري لمونځ به كوي.

د ذوالحجې شپه

6 په مزدلفه كې شپه تېرول

په مزدلفه كې به د نهمې ذو الحجې ماښام او ماسخوتن لمونځ كوي، او د لسمې ذوالحجې سهار لمونځ كوي

لومړى د كوچني شيطان ويشتل بيا منځينى شيطان بيا غټ شيطان ويشتل (په دې شرط چې ماسپڅين وخت داخل شي)

لسمه ذوالحجې

7 غټ شيطان په اوو تېرو ويشتل

د شيطانانو ويشتل او منې كې شپه تېرول

غټ شيطان ويشتل

د دعا وختونه

منځينى شيطان ويشتل

د دعا وختونه

12 كوچنى شيطان ويشتل

يوولسمه دولسمه ديارلسمه ورځ تېرول سوك چه ورستوالي غواړي

13

د وداع طواف

د حيض او نفاس زنانه نه ساقطېږي

11

متمتع حاجي به د صفا او مروا ترمنځ سعي كوي، او يا هغه څوك چې قدوم طواف كې سعى نه وي كړى

10

د افاضې طواف

لسمه ذوالحجې

8

د متمتع او قارن حاجي به قرباني كوي

لسمه ذوالحجې

7

په مني كې شپه تېرول
په اته ورځ به ماسپڅين مازديكر ماښام ماسخوتن او د نهمې ورځې سهار لمونځ كول

د نهمې ذوالحجې شپه

4

صفا غونډۍ

د مروا غونډۍ

3

د صفا او مروا ترمنځ سعي كول

2

د قدوم طواف

د كعبې نه به اووه ځل تاوېږي، د حجر اسود نه شروع تر اسوده پوري

پيل پاى

د صفا او مروا ترمنځ چې كومې دوه شنبې نېټې دي د هغې وړاندې به عادي تگ كوي خو كله چې دغه دوو نېټو ته ورسېدې نو ددواړو تر منځ به تېزه منډه وهې او دا سرو پورې خاص دى

9

يا سر خړيل او يا وېشته كمول

سړى به يا سر خړوي، يا به وېشته كموي خو ښځه به د گوټې په اندازه وېشته واړه كوي

لسمه ذوالحجې

- د حج ارکان : چا چې يو ركن پرېښود نو حج يې نه كيږي تر څو چې هغه ركن نه وي راوړى
- د حج واجبات: چا چې يو واجب پرېښود د هغې جبران په دم كيږي

1

إحرام کول

احرام واي: په مناسکو د حج او يا د عمري کي د داخلېدو او شروع کولو نيت ته.

هغه کسان چه الوتکه کي راځي حج ته يا عمري ته هغوي به په اسمان کي د خپل ميقات د تيريدو له وخت څخه لږ مخکې نيت کوي.

د صفا او مروه تر مينځ عادي مزل - سعي - کول،

4

د سر ويښتان خړول، او يا ورکوټي کول.

5

د سر ويښته خړول، او يا ورکوټي کول دا يوازې د سرو لپاره دي. او د ښځو لپاره صرف ويښته پرې کول دي د خپلې کونځې نه په مقدار او اندازه دکوټې يو بند هومره.

هغه کارونه چه په عمره کي دهغي کول مستحب (غوره) دي.

- 1 د احرام د نيت کولو نه مخکي، د نوکانو پرې کول، او هغه ويښته لري کول کوم چه دهغي لري کولو ته ضرورت او اړتيا ده.
- 2 د احرام لپاره غسل کول. 3 د احرام د نيت کولو نه مخکي خوشبو (عطر) لگول په بدن باندې سرو لپاره.
- 4 سپين څادر او سپين لنگ اغوستل يوازې نارينه وو لپاره.
- 5 تلبیه ويل: «لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ» تلبیې معني: يا الله زه حاضر یم، ته هيڅ شریک نلري، زه حاضر یم، يقينا ټوله حمدونه او ثناء گاني او نعمتونه ستا لپاره دي، او بادشاهي هم ستا ده، ته هيڅ شریک نلري. دا تلبیه به وايي: د احرام د تړلو څخه د طواف د شروع کيدو پورې.
- 6 يو وره ښکاره کول په طواف کي يوازې دنارینه و لپاره. او طريقه يه داده: چه څادر به د ښي ووري دلا ندي او دکسي -چپي- ووري د پاسه واچوي.
- 7 د حجر اسود ښکلول او مچې ول. 8 اولني دري چکرو کي به (رمل) کوي، يعنې: واره واره قدمونه به په جلتې سره اخلي
- 9 د طواف د پوره کولو نه وروسته دمقام ابراهيم نه شاته دوه رکعته مونځ کول.

طواف کول.

2

طواف اووه چکره دي - په کعبې باندې - چه هر يو چکر د حجر اسود نه شروع کيږي او په حجر اسود باندې ختميږي.

شروع کيدل د طواف د ختميدل د طواف

اووه چکره

د دوه شنو نښو - د راډوونو - څخه مخکي او روسته. او په مينځ کي د دوه شنو نښو تيزه منډه وهل. خو دا منډه خاص د سرو لپاره ده د ښځو لپاره منډه وهل نشته.

صفا

مروه

د مقام ابراهيم نه شاته دوه رکعته مونځ کول (که ممکنه وه)

3

هغه کارونه چه دمحرّم لپاره داحرام په وخت کي منع دي.

1 د سر او بدن څخه د ويښتو لرې کول. 2 نوکان پرې کول. 3 خوشبو (عطر) لگول او استعمالول. 4 د ځان لپاره يا د بل چا لپاره د واده تړون نيول

1 جامې اغوستل، يا گندلې شوي لباس کول او هغه دپته وايي: چه د انسان د بدن د کوم اندام هه برابره اندازه گندلې شوي وي، لکه قميص يا دپرتوک او داسي نور.

2 د سر پټول لکه په پکړۍ او يا خولۍ او يا په بل شي باندې، چه پيوست وي سر فوري.

1 مخ پټول په نقاب او يا چادري باندې، خو که چيري پردې خلق پي خواته موجود وو نو بيا به ښځه خپل مخ پټوي په خپل پورني او حجاب باندې.

2 دستاني (دشکشي) اغوستل

هغه کارونه چه يوازې د ښځو لپاره منع دي د احرام په حالت کي.